

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **Befacoal s.r.o.,** se sídlem Sokolská 46/1795, Praha 2, zast. JUDr. Annou Horákovou, advokátkou se sídlem Žitná 1633/47, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství,** se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2014, č. j. 20150/14/5000-14304-605186, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2015, č. j. 6 Af 80/2014 – 77,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo zastaveno řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný změnil dodatečný platební výměr na daň z přidané hodnoty vydaný Finančním úřadem pro Prahu 2 dne 4. 4. 2012, č. j. 95277/12/002511107044.

[2] Stěžovatelka nezaplatila soudní poplatek společně s podáním žaloby. Proto byla usnesením vyzvána k jeho zaplacení a zároveň byla poučena o následcích nesplnění této výzvy. Svým následným podáním požádala o osvobození od soudního poplatku, neboť to odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Městský soud tuto žádost usnesením ze dne 23. 2. 2015, č. j. 6 Af 80/2014 – 53 zamítl a

usnesením ji vyzval opětovně k zaplacení soudního poplatku. Proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudního poplatku podala stěžovatelka kasační stížnost. Kasační stížnost byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2015, č. j. 1 As 57/2015 – 22, zamítnuta. Městský soud proto stěžovatelku opětovně vyzval usnesením ze dne 18. 6. 2015, č. j. 6 Af 80/2014 – 72, k zaplacení soudního poplatku. Ta soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatila, pouze dne 8. 7. 2015 požádala o prominutí soudního poplatku, neboť to odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Dále uvedla, že je v exekučních řízeních a není v jejích možnostech soudní poplatek uhradit. Městský soud řízení o žalobě napadeným usnesením zastavil.

[3] Podání ze dne 8. 7. 2015 posoudil jako opakovanou žádost o osvobození od soudních poplatků. Poukázal také na obdobné řízení vedené mezi týmiž účastníky pod sp. zn. 6 Af 81/2014, v níž byla stěžovatelka vyzvána k předložení veškerých dokladů prokazujících její tvrzení, že v důsledku exekuce vedené proti ní není v jejích možnostech a schopnostech uhradit soudní poplatek za žalobu. Doklady však nedoložila. Za této situace soud shledal, že neprokázala, že by její majetkové poměry odůvodňovaly osvobození od soudních poplatků, resp. že by se oproti původní žádosti, kterou soud zamítl, její majetkové poměry v tomto směru změnily. Tvrzení o vedení exekuce je naopak vyvraceno sdělením Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, územního pracoviště pro Prahu 2 ze dne 9. 9. 2015, ze kterého vyplynulo, že proti ní nebyla v rozhodné době vedena daňová exekuce. O žádosti o osvobození od soudních poplatků soud opětovně nerozhodoval, neboť neobsahovala žádné nové okolnosti a tvrzení v ní uvedené nebylo opět doloženo.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti usnesení městského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Městský soud pochybil, pokud řízení o její žalobě zastavil. Stěžovatelka totiž o osvobození od soudního poplatku požádala v souladu s poučením. Žádný předpis nezakazuje, aby se domáhala osvobození od soudního poplatku vícekrát či opakovaně. Soud ji měl vyzvat k doložení poměrů, které se vzhledem k době, kdy požádala o osvobození poprvé, tj. v prosinci 2014, nepochybně změnily. Soud však posoudil, že se jedná o opakovanou žádost, aniž by znal její stávající poměry, a navíc o žádosti nerozhodl samostatně, ale řízení ihned zastavil.

[6] Nadto se domnívá, že jí náleží osvobození od soudního poplatku dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), neboť to se dle jejího názoru vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 23. 10. 2014, č. j. 4 Ans 11/2013 – 25, publ. pod č. 3152/2015). Má za to, že soud se tím, že ji neosvobodil a řízení zastavil, dopustil diskriminace, uplatnil vůči ní zužující výklad zákona, a postavil ji tak do nerovnocenného postavení vůči žalovanému.

[7] Z výše uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka, která je zastoupena advokátkou (profesionálkou poskytující právní poradenství), byla opakovaně poučena o tom, že nestačí pouhá žádost o osvobození od soudního poplatku, ale že je nutné tuto žádost řádně odůvodnit a doložit splnění podmínek pro osvobození. Přesto podala opět nedostatečně odůvodněnou a zcela nedoloženou žádost. V obdobném řízení ji městský soud vyzval k doložení splnění podmínek pro osvobození, do vydání napadeného usnesení však nic nedoložila. Vydání další výzvy k doložení podkladů by nevedlo k dosažení smyslu výzvy. Žalovaný nesouhlasil ani s námitkou, že soud měl rozhodnout samostatně o zamítnutí žádosti o osvobození. Otázka zamítnutí žádosti o osvobození od soudního poplatku byla totiž již v projednávané věci řešena jak před městským soudem, tak před kasačním soudem. S ohledem na výše uvedené a na obstrukční postup stěžovatelky, která svými podáními pouze prodlužuje řízení před správními soudy, navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

[11] Stěžovatelka namítá, že postup městského soudu je nezákonný, neboť ji měl před zastavením řízení vyzvat k doložení jejích poměrů a rozhodnout o její žádosti o osvobození od soudního poplatku ze dne 8. 7. 2015.

[12] Kasační soud konstatuje, že městský soud nevyhověl v zásadě totožné žádosti již usnesením ze dne 23. 2. 2015, přičemž toto rozhodnutí bylo potvrzeno také Nejvyšším správním soudem dne 6. 5. 2015. V žádosti ze dne 8. 7. 2015 nebyly uvedeny žádné (nové) relevantní důvody ani nebyly připojeny relevantní podklady, přesto, že stěžovatelka byla v daném řízení již několikrát poučena městským soudem o svém břemenu tvrzení i důkazním břemenu. Za nové tvrzení by mohla být považována snad jen zmínka o exekucích, jedná se však o zcela nekonkrétní tvrzení, nadto nijak nepodložené. Kasační soud se již dříve vyjádřil k opakovaným žádostem o osvobození od soudního poplatku tak, že „*o opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 – 65).

[13] Námitku, že žádost o osvobození od soudního poplatku byla podána v souladu s poučením v usnesení ze dne 18. 6. 2015, a proto se jí měl městský soud zabývat, shledal Nejvyšší správní soud také nedůvodnou. Námitkou je evidentně myšleno nikoliv poučení, ale upozornění obsažené v uvedeném usnesení, v němž je uvedeno: *Má-li poplatník za to, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, může u soudu podat návrh, aby mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků, a to i se zpětnou účinností. Jestliže soud jeho návrhu vyhoví, je zproštěn povinnosti platit soudní poplatky; poplatky zaplacené před rozhodnutím o přiznání osvobození od soudních poplatků se však nevracejí.* Poplatník má zajisté v souladu s tímto upozorněním právo podat žádost o osvobození od soudních poplatků, a to i opakovaně, ovšem soud je povinen o opakované žádosti rozhodnout, jen jsou-li pro to splněny podmínky (viz výše).

[14] Závěrem soud opakuje, jak již konstatoval i ve svém usnesení o osvobození od soudních poplatků ze dne 30. 11. 2015, č. j. 9 Afs 252/2015 - 22, že nyní projednávanou věc nelze posoudit jako případ věcného osvobození podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích. Dle tohoto ustanovení jsou osvobozena řízení ve věcech *důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče.* Nyní posuzovaná věc se však týká dodatečného platebního výměru na daň z přidané hodnoty, což evidentně nelze podřadit pod žádnou z uvedených kategorií řízení. Poukaz na rozhodnutí soudu ve věci sp. zn. 4 Ans 11/2013, rovněž není případný. V uvedeném rozhodnutí sice bylo konstatováno, že se „*osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, (...) vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním,*“ nicméně tato věta neznamená, že by došlo k rozšíření osvobození i na řízení v jiných věcech než v tomto ustanovení uvedených. Z rozhodnutí plyne pouze to, že osvobození v těchto vymezených věcech se vztahuje jak na řízení o žalobě proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s., tak další typy řízení o žalobách podle soudního řádu správního, tj. na řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 a násl. s. ř. s.) a řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[16] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 6. října 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu